

Föreskrifter och anvisningar 1/2016

Hantering av risken för arbetsoförmåga: Arbetspensionsförsäkringsbolag

Dnr
FIVA 16/01.00/2015

Utfärdade
29.2.2016

Gäller från
1.3.2016

FINANSINSPEKTIONEN
tfn 010 831 51
fax 010 831 5328
foramn.efternamn@fiva.fi
www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja
Instituutiovalvonta/Työeläkelaitokset

Den juridiska karaktären av föreskrifter och anvisningar

Föreskrifter

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras föreskrifterna under rubriken "Föreskrift". Föreskrifterna är bindande rättsregler, som måste följas.

Finansinspektionen meddelar föreskrifter endast med stöd av och inom ramen för rättsliga bestämmelser som ger Finansinspektionen behörighet att ge ut föreskrifter.

Anvisningar

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras under rubriken "Anvisning" Finansinspektionens tolkningar av innehållet i lagar eller andra bindande bestämmelser.

Under denna rubrik presenteras också rekommendationer och andra verksamhetsanvisningar som inte är bindande. Vidare upptas här Finansinspektionens rekommendationer om hur internationella riktlinjer och rekommendationer ska följas.

Av formuleringen av anvisningen framgår när det är fråga om en tolkning och när det är fråga om en rekommendation eller annan verksamhetsanvisning. Formuleringen av anvisningarna och den juridiska karaktären av föreskrifterna och anvisningarna förklaras närmare på Finansinspektionens webbplats.

[Finansinspektionen.fi > Regelverk > Föreskriftssamling > Föreskriftssamlingens struktur](#)

Innehåll

1	Tillämpningsområde	4
	1.1 Tillämpningsområde	4
2	Regelverk	5
	2.1 Lagstiftning	5
	2.2 Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter	5
3	Syfte	6
4	Anvisningar om åtgärder för hanteringen av risken för arbetsoförmåga	7
	4.1 Finansiering	7
	4.2 Riskbundenhet, projekt som ersätts och uppföljningen av deras effektivitet	7
	4.3 Beslutsfattande och dokumentation	8
	4.4 Självrisk	8
5	Rapportering till Finansinspektionen	9
6	Övergångs- och ikraftträdandebestämmelser	10

1 Tillämpningsområde

1.1 Tillämpningsområde

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas på följande tillsynsobjekt enligt 4 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008):

- arbetspensionsförsäkringsbolag.

2 Regelverk

2.1 Lagstiftning

Dessa föreskrifter och anvisningar har samband med följande lagar och förordningar:

- lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997)
- lagen om pension för arbetstagare (395/2006)

2.2 Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter

Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter om att tillsynsobjekten regelbundet ska lämna in uppgifter till Finansinspektionen grundar sig på 18 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen.

3 Syfte

- (1) Finsk lagstiftning eller Europeiska unionens förordningar eller direktiv känner inte till verksamhet för hantering av risken för arbetsoförmåga.
- (2) Dessa anvisningar innehåller en sammanställning av Finansinspektionens rekommendationer till arbetspensionsförsäkringsbolagen om verksamhetsprinciper för hantering av risken för arbetsoförmåga. Anvisningarnas syfte är att förbättra tillsynen av arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet, konkurrens och medelsanvändning samt att främja verksamhetens konkurrensneutralitet.
- (3) Anvisningarna är avsedda att tolkas i ljuset av principerna om syftet med arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet och en ansvarsfull medelsanvändning i lagstiftningen om arbetspensionsförsäkringsbolag.

Om:

- ett förhållande, en åtgärd eller ett avtal som avser verksamhet för att hantera risken för arbetsoförmåga har getts ett sådant syfte eller en sådan form som inte motsvarar sakens eller arbetspensionssystemets egentliga natur eller syftemål;
- en åtgärd har vidtagits i syfte att få en konkurrensmässigt ogrundad fördel i förhållande till de andra arbetspensionsförsäkringsbolagen genom att göra en friare tolkning än konkurrenterna av bestämmelserna om verksamhetens syfte eller medelsanvändning eller dessa anvisningar, och bolaget inte kan bevisa annat i ärendet;

Finansinspektionen bedömer förhållandet, åtgärden eller avtalet på grundval av dess faktiska syfte.

4

Anvisningar om åtgärder för hanteringen av risken för arbetsoförmåga

4.1 Finansiering

ANVISNING (styckena 1–3)

- (1) Enligt Finansinspektionens tolkning förutsätter 169 § i lagen om pension för arbetstagare att serviceavtal som ingåtts i avsikt att hantera risken för arbetsoförmåga och att tjänster som köps av en tredjepart för att stödja hanteringen av risken för arbetsoförmåga endast finansieras med den avgift som tas ut med avgiftsdelen för hanteringen av risken för arbetsoförmåga. Personalkostnader för hanteringen av risken för arbetsoförmåga bland arbetspensionsförsäkringsbolagets egna anställda kan finansieras antingen med den avgiftsdelen som tas ut för hanteringen av risken för arbetsoförmåga eller med avgiftens omkostnadsdel.
- (2) Kumulativt underskott som ska följas upp på årsnivå får endast uppstå av verksamheten tidvis, varvid man undviker att den premieinkomst som genereras med avgiftsdelen för hanteringen av risken för arbetsoförmåga fortlöpande överskrider.¹
- (3) I den kumulativa uppföljningen ska den premieinkomst som årligen genererats efter den 1 januari 2016 samt betalda kostnader beaktas. Poster från olika år skulle inte förräntas.

4.2 Riskbundenhet, projekt som ersätts och uppföljningen av deras effektfullhet

ANVISNING (styckena 4–6)

- (4) Enligt de allmänna riskhanteringsprinciperna ska den verksamhet som avser att hantera risken för arbetsoförmåga från upprättande av offerter till genomförande av projekt grunda sig på riskbundenhet. Enligt Finansinspektionens tolkning avses med riskbundenhet exempelvis en bedömning av med vilka åtgärder den risk för arbetsoförmåga som arbetspensionsförsäkringsbolaget ansvarar för så effektivt som möjligt kan minskas. Arbetspensionsförsäkringsbolagen ska ha skriftliga verksamhetsprinciper som innebär att riskbundenheten iakttas då de efterföljs.

¹ Kumulativt underskott uppstår då de sammanräknade kostnaderna som uppstått för åtgärder för hanteringen av risken för arbetsoförmåga över åren överskrider den premieinkomst som under samma tid tagits ut med avgiftsdelen för hantering av risken för arbetsoförmåga.

Med tanke på medelsanvändningen är det väsentliga att verksamheten hänför sig till konstaterbara risker för arbetsoförmåga.

- (5) Verksamhet för hantering av risken för arbetsoförmåga och konstaderna för den ska i första hand hänföra sig till utvecklandet av ledning, arbete och arbetsprocesser eller arbetsmiljö samt till projekt som avser att upprätthålla arbetsförmågan i anslutning till det. Godtagbara projekt är således t.ex. olika kollektiva utbildningar. Till de projekt som ersätts hör då t.ex. inte lönekostnaderna för de anställda i kundföretagen, kundernas datasystem eller anskaffningar av utrustning såsom konditionsutrustning och arbetsbord, verksamhet av belöningskaraktär eller anställningsförmåner såsom motions- och kultursedlar.

Kostnader för främjande av arbetssäkerheten är inte hantering av risken för arbetsoförmåga, utan kostnader för arbetarskyddet. Exempel på sådana kostnader är säkerhetsanskaffningar och arbetarskyddsutbildning. Kostnader för rehabiliteringsprocesser är alltid rehabiliteringskostnader.

- (6) Arbetspensionsförsäkringsbolagen ska utveckla lämpliga uppföljningsförfaranden för att säkerställa effektiviteten av åtgärder för hanteringen av risken för arbetsoförmåga.

4.3 Beslutsfattande och dokumentation

ANVISNING (stycke 7-8)

- (7) Finansinspektionen rekommenderar att arbetspensionsförsäkringsbolagets beslutsfattandemodell speglar ett oberoende riskbaserat förfarande som stöder hanteringen av försäkringsrisken. Med ett av oberoende bedömningsförfarande av riskbundenheten som stöder hanteringen av försäkringsrisken avses ett förfarande där de åtgärder som avser att hantera risken för arbetsoförmåga utvärderas av en funktion som är oberoende av kundanskaffningen i något skede av arbetspensionsförsäkringsbolagets process.
- (8) Finansinspektionen rekommenderar att givna offerter och löften, deras riskbundenhet och det sätt på vilket riskbundenheten har utretts, dokumenteras klart och tydligt och tillräckligt specificerat.

4.4 Självrisk

ANVISNING (stycke 9)

- (9) Finansinspektionen rekommenderar att det utöver arbetspensionsförsäkringsbolagets finansiella insats för hantering av risken för arbetsoförmåga alltid också förutsätts att kundföretaget gör en egen finansiell insats. Kundföretagets finansiella insats i projektet ska vara minst lika stor som arbetspensionsförsäkringsbolagets överenskomna summa för hanteringen av risken för arbetsoförmåga i serviceavtalet eller annan penningmässig insats som utlovats till kundföretaget. Med kundföretagets finansiella insats avses inte exempelvis personalens arbetsinsats som kundföretaget styr till projektet.

5 Rapportering till Finansinspektionen

- (1) Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter om att tillsynsobjekten regelbundet ska lämna in uppgifter till Finansinspektionen grundar sig på 18 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen.
- (2) Enligt Finansinspektionens tolkning är tjänster som tillhandahålls för hanteringen av risken för arbetsoförmåga och som genomförs enligt kapitel 4 i dessa föreskrifter och anvisningar inte sådana exceptionella affärstransaktioner som avses i 11 kap. 30 § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, utan hantering av risken för arbetsoförmåga som görs i syfte att minska arbetspensionssystemets utgifter.

FÖRESKRIFT (stycke 3)

- (3) Åtgärder för hanteringen av risken för arbetsoförmåga ska rapporteras till Finansinspektionen:
  - enligt föreskrifter och anvisningar 1/2011 det sammanräknade eurobeloppet av de penningmässiga insatser som utlovats och de tjänster som köps av en tredje part i de nya serviceavtal som ingåtts för hanteringen av risken för arbetsoförmåga under ett kalenderår, det sammanräknade eurobeloppet av kostnaderna för de avtal som ingåtts för hantering av risken för arbetsoförmåga samt premieinkomsten som tagits ut med avgiftsdelen för hanteringen av risken för arbetsoförmåga, samt
  - enligt föreskrifter och anvisningar 4/2015 eurobeloppet av de penningmässiga insatser som utlovats och de tjänster som köps av en tredje part i de kundspecifika serviceavtalen som ingåtts för hanteringen av risken för arbetsoförmåga, om de sammanlagt uppgår till minst 2 000 euro samt kundernas årslönesummor som är föremål för dessa avtal, eller såvida de inte är kända, förhandsuppskattningen av dem.

6 Övergångs- och ikraftträdandebestämmelser

- (1) Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas inte på sådana serviceavtal för hanteringen av risken för arbetsoförmåga som har ingåtts innan föreskrifterna och anvisningarna trädde i kraft.
- (2) Enligt gällande praxis ska bolagen i sin kumulativa uppföljning enligt avsnitt 4.1 stycke (3) i anvisningen emellertid beakta de kostnader som täckts med avgiftsdelen som tas ut för hanteringen av risken för arbetsoförmåga för hela serviceavtalsbeståndet.
- (3) Bestämmelserna om rapportering till Finansinspektionen enligt kapitel 5 tillämpas på alla serviceavtal så att Finansinspektionen i sin fortlöpande tillsyn kan övervaka verksamhetens volym och serviceavtalsbeståndets totalutveckling.